

USPOREDBA STANJA PROBLEMATIKE DROGA U REPUBLICI HRVATSKOJ I EUROPI

Usporedba stanja problematike droga u Republici Hrvatskoj i Europi temelji se na podacima iz Izvješća o provedbi Nacionalne strategije i Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga u 2015., Europskom izvješću o drogama 2016. Europskog centra za praćenje droga i ovisnosti od droga (EMCDDA) (podatci za 2014.¹), FONTE sustavu EMCDDA-a, Istraživačkom izvješću o zlouporabi sredstava ovisnosti u općoj populaciji Republike Hrvatske² te Izvješću o Europskom istraživanju o pušenju, alkoholu i drogama među učenicima (ESPAD) za 2011³. U tekstu se obrađuju podaci koji se odnose na 2014. budući da zbog standardiziranog izvještajnog ciklusa, EMCDDA u 2015. godini analizira podatke koje su nacionalne informacijske jedinice dostavile tijekom 2015. za 2014. godinu.

Ponuda droga i tržište

U globalnom kontekstu Europa predstavlja važno tržište droga na kojem je prisutna domaća proizvodnja droga, ali i krijumčarenje iz drugih regija. Latinska Amerika, zapadna Azija i sjeverna Afrika važna su izvorišta droga koje ulaze u Europu, a neke droge i prekursori prevoze se kroz europske putove na druge kontinente. Indija i Kina su države izvora novih psihoaktivnih tvari. Europa je također regija u kojoj se proizvode kanabis i sintetske droge, s time da se kanabis uglavnom proizvodi za lokalnu konzumaciju, dok se neke sintetske droge proizvode za izvoz u druge dijelove svijeta. Također, zabilježene su promjene u krijumčarenju heroina u Europu. Iako je tradicionalna „Balkanska ruta” i dalje vodeća, javljaju se naznake da na važnosti dobiva i „Južna ruta”, koja kreće iz Irana i Pakistana, a do Europe dolazi izravno ili neizravno kroz zemlje Arapskog poluotoka te istočne, južne i zapadne Afrike. U ovom kontekstu, potrebno je naglasiti kako Hrvatska ostaje primarno tranzitna zemlja, a proizvodnja droga je ograničena na uzgoj kanabisa namijenjenog isključivo za osobnu uporabu ili prodaju na hrvatskom tržištu.

Kanabis je najčešće zaplijenjivana droga s obzirom na to da više od tri četvrtine zapljena u Europi otpada na tu drugu (78%), što odražava i relativno visoku prevalenciju njegove uporabe. Kokain je na drugom mjestu po broju zapljena (9%). Manji udio čine amfetamini (5%), heroin (4%) i MDMA (2%). Nastavno na navedeno, u Republici Hrvatskoj je u 2014. godini ostvareno ukupno 9.166 zapljena svih vrsta droga, čime je nastavljen trend rasta ukupnog broja zapljena droga započet 2010. godine. Broj zapljena droga je za 29,6% veći nego u 2013. godini kada su zabilježene 7.073 zapljene. Višestruki porast zaplijenjenih količina droga u odnosu na prethodnu godinu ostvaren je kod LSD-a, heroina i ecstasyja, dok je značajan porast prisutan kod biljnog kanabisa te nešto manji kod amfetamina. Zaplijenjene količine kokaina su za trećinu manje nego u 2013., a zaplijenjeno je i upola manje metadona. Vezano uz teritorijalnu rasprostranjenost ukupnog broja zapljena ostvarenih u Republici Hrvatskoj tijekom 2014., podatci prikupljeni od policijskih uprava pokazuju kako je, slično

¹Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama (2015). Europsko izvješće o drogama: Trendovi i razvoj. Luxembourg: Publikacijski ured Europske unije.

²Glavak Tkalić, R., Miletić, G.M., Maričić, J., Wertag, A. (2012). Zlouporaba sredstava ovisnosti u općoj populaciji Republike Hrvatske: istraživačko izvješće. Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar.

³Hibell, B., Guttormsson, U., Ahlstrom, S., Balakireva, O., Bjarnason, T., Kokkevi, A., Kraus, L. (2012). The 2011 ESPAD Report: Substance Use Among Students in 36 European Countries. Stockholm: The Swedish Council for Information on Alcohol and other Drugs, The European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction and Council of Europe, Co-operation Group to Combat Drug Abuse and Illicit Trafficking in Drugs.

kao i prijašnjih godina, najveći broj zapljena ostvaren u županijama s najvećim urbanim središtima, koje ujedno imaju i najveću stopu liječenih ovisnika o drogama. Uz područje Grada Zagreba i Zagrebačke županije, najveći broj zapljena je ostvaren u priobalnim županijama, među kojima prednjače Splitsko-dalmatinska, Istarska, Primorsko-goranska i Dubrovačko-neretvanska županija. Najveće zapljene heroína ostvarene su na području Policijske uprave dubrovačko-neretvanske (15,3 kg) i vukovarsko-srijemske županije (9,4 kg). Policijska uprava zagrebačka prednjači po zapljenama kokaina (3,7 kg), a slijedi je Policijska uprava dubrovačko-neretvanska (1,1 kg). Najviše je metadona oduzela Policijska uprava zagrebačka (199 tableta), iako znatno manje nego u 2013. godini kada je na zagrebačkom području zaplijenjeno 804,50 tableta. Na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije pronađeno je i najviše biljaka kanabisa pri čemu je zaplijenjeno 1.527 stabljika. Regionalni odjel PNUSKOK-a u Zagrebu je zaplijenio najviše biljnog kanabisa u Hrvatskoj, čak 859 kg. Najveća zapljena smole kanabisa od gotovo 1 kg ostvarena je na širem području Splita. Kod amfetamina, s količinama zapljena prednjače zagrebačka policijska uprava s gotovo 13 kg te splitsko-dalmatinska (6 kg) i zatarska policijska uprava s 2,5 kg. Tijekom 2014. godine nije bilo ostvarenih zapljena prekursora na području Hrvatske.

▪ Nove psihoaktivne tvari: raznolikost tržišta

Dostupnost novih psihoaktivnih tvari na europskom tržištu droga naglo se povećala u posljednjem desetljeću, što dokazuje sve veći broj zapljena koje se prijavljuju i putem EU Sustava ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari i putem standardnih mehanizama praćenja. Te nove droge uključuju tvari, sintetske i prirodne, koje nisu kontrolirane u okviru međunarodnih zakona i koje se često proizvode s namjerom da oponašaju učinke kontroliranih tvari. U pravilu se te kemikalije uvoze od dobavljača izvan Europe te se zatim pripremaju, pakiraju i stavljaju na tržište u Europi. Međutim, nove se droge sve više proizvode i u Europi u tajnim laboratorijima te se izravno prodaju na tržištu. Kako bi se izbjegli kontrolni mehanizmi, proizvodi se često krivo označavaju, primjerice kao „kemikalije za istraživanje”, uz napomene o odricanju od odgovornosti u kojima se navodi da proizvod nije namijenjen za ljudsku konzumaciju. Tvari se oglašavaju putem internetske prodaje i specijaliziranih trgovina (tzv. *smart shopova*) i sve se više nude kroz iste kanale koji se upotrebljavaju za ponudu nezakonitih tvari. Tržište novih psihoaktivnih tvari je dinamično, kao i njegov odnos s nezakonitim tržištem, i obilježava ga stalna pojava novih proizvoda i kontrolnih mjera.

U okviru EU Sustava ranog upozoravanja, u 2014. godini države članice su prijavile 101 novu prethodno neregistriranu psihoaktivnu tvar, što predstavlja povećanje od 25 % u usporedbi s 2013. Od navedenih tvari, 31 tvar spada u skupinu sintetskih katinona, što tu kategoriju droga čini najzastupljenijom među novim drogama otkrivenim u Europi u 2014., a slijede ju sintetski kanabinoidi (30 otkrivenih tvari). Nadalje, u 2015. godini države članice prijavile su 98 novih psihoaktivnih tvari. Sustav ranog upozoravanja EU-a prati više od 560 novih psihoaktivnih tvari. Navedena pojava prisutna je i u Hrvatskoj. Tijekom 2014., u okviru Sustava ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari u Republici Hrvatskoj, identificirano je 18 novih psihoaktivnih tvari od kojih je najzastupljenija skupina sintetskih kanabinoida (7 novootkrivenih sintetskih kanabinoida), dok je u 2015. godini identificirano 20 novih psihoaktivnih spojeva.

U 2014. godini je diljem Europe izvršeno gotovo 50 000 zapljena (48 400) novih tvari, teških gotovo 4 tone (3 990 kg), od čega su većinu činili sintetski kanabinoidi (29 395). Drugu najveću skupinu činili su sintetski katinoni s 8 343 zapljene. Sintetski kanabinoidi i katinoni

činili su gotovo 80% ukupnog broja zapljena i preko 60% količine zaplijenjene tijekom 2014. godine.

S obzirom na to da se konzumiranje novih psihoaktivnih tvari nerijetko povezuje s intoksikacijama, s ciljem očuvanja javnog zdravlja potrebno je dodatno osnažiti njihovo praćenje na nacionalnoj razini. U tu svrhu je Ured za suzbijanje zlouporabe droga Vlade RH (u daljnjem tekstu: Ured) tijekom 2014. razvio **Bazu novih droga** s ograničenim pristupom (administrator u Uredu odobrava pristup uz dodjelu korisničkog imena i lozinke), a namijenjena je prvenstveno edukaciji svih vrsta profesionalaca kojima je omogućen pristup širokom spektru najnovijih informacija i analizi stanja na nacionalnoj i lokalnoj razini. Potrebno je napomenuti kako je glavni izvor informacija o novim psihoaktivnim tvarima u Republici Hrvatskoj Centar za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja „Ivan Vučetić“ pri Ministarstvu unutarnjih poslova. U nadolazećem razdoblju planira se uspostaviti i kliničko – toksikološka mreža baze s posebno zaštićenim pristupom liječnicima i toksikolozima kako bi im pomogao u svakodnevnom radu, ali i osigurao elektronsko praćenje trovanja novim drogama radi daljnjih analiza i odgovora.

Prevalencija uporaba droga i trendovi

Prilikom analize obrazaca i trendova uporabe droga te s njima povezanih šteta, naglasak se najčešće stavlja na proizvode od kanabisa, stimulanse i opijate. Prevalencija uporabe kanabisa otprilike je pet puta veća od prevalencije uporabe ostalih tvari, dok se broj konzumenata koji započinju liječenje ovisnosti o kanabisu zadnjih godina povećao. Dok se heroin i ostali opijati upotrebljavaju relativno rijetko, te su droge i dalje povezane s najvišim morbiditetom, smrtnošću i troškovima liječenja povezanim s uporabom droga u Europi.

Procjenjuje se da je više od 88 milijuna odraslih, odnosno više od četvrtine odraslog stanovništva Europske unije, u nekom trenutku u životu probala ilegalne droge. Najčešće je upotrebljavan kanabis (83,9 milijuna), dok su procjene o uporabi kokaina (17,2 milijuna), amfetamina (12,1 milijuna) i MDMA-a (13 milijuna) tijekom života niže.

Na temelju istraživanja zlouporabe droga u općoj populaciji, procjenjuje se da gotovo 1% odraslih Europljana dnevno ili svakodnevno konzumira kanabis. Nadalje, procjenjuje se da je 16,6 milijuna mladih Europljana (u dobi od 15 do 34 godine) ili 13,3 % ove dobne skupine upotrijebilo kanabis u prošloj godini, od čega je 9,6 milijuna bilo u dobi od 15 do 24 godina (16,4 % ove dobne skupine). Među mladima koji su konzumirali kanabis u prošloj godini omjer muškaraca i žena iznosi dva prema jedan. Podaci o osobama koje su prvi puta uključene u tretman uslijed problema povezanih s uporabom kanabisa mogu pridonijeti razumijevanju prirode i opsega visokorizične uporabe kanabisa u Europi. Ukupan broj prijavljenih osoba koje su prvi put uključene u tretman porastao je s 45 000 u 2006. godini na 69 000 u 2014. godini.

Kokain je najčešće upotrebljavana nezakonita stimulatívna droga u Europi. Prevalencija njegove uporabe veća je u južnoj i zapadnoj Europi. Procjenjuje se da je oko 2,4 milijuna maloljetnika i mladih punoljetnika u dobi od 15 do 34 godine (1,9 % ove dobne skupine) u prošloj godini upotrijebilo kokain. Mnogi konzumenti kokaina uzimaju drogu rekreatívno pri čemu je uporaba najviša tijekom vikenda i praznika. Kokain se kod 60 000 konzumenata koji su u 2014. godini pristupili specijaliziranom programu liječenja ovisnosti o drogama navodi kao primarna droga, od čega je 27 000 prvi je put započelo liječenje.

Procjenjuje se da je 1,3 milijuna (1,0 %) mlađih odraslih osoba (15 do 34 godine) u prošloj godini upotrebljavalo amfetamine. Podatci prikupljeni u razdoblju od 2011. do 2015. godine pokazuju relativno stabilne trendove uporabe amfetamina i metamfetamina.

U državama koje su od 2013. godine provele nova istraživanja rezultati ukazuju na sveukupni porast uporabe MDMA u Europi. Procjenjuje se da je 2,1 milijuna mlađih odraslih osoba (15 do 34 godine) u prošloj godini upotrijebilo MDMA/ecstasy (1,7 % ove dobne skupine), s nacionalnim procjenama u rasponu od 0,3 % do 5,5 %. Među mladima koji su upotrijebili MDMA u prošloj godini, omjer muških i ženskih osoba iznosi 2,4 prema 1. Uporaba MDMA-a rijetko se navodi kao razlog započinjanja specijaliziranog liječenja ovisnosti o drogama. U 2014. godini MDMA je, kao primarnu drogu, navelo manje od 1 % (gotovo 800 slučajeva) osoba koje su prvi put uključene u tretman.

Heroin je glavni opijat koji se upotrebljava u Europi. Prosječna prevalencija visokorizične uporabe opijata među odraslim osobama (15 do 64 godine) procjenjuje se na približno 0,4 %, što je jednako broju od 1,3 milijuna visokorizičnih konzumenata opijata u Europi u 2014. godini.

Na slične podatke, iako nešto niže od europskog prosjeka, ukazuje i prvo istraživanje zloruporabe sredstava ovisnosti u Republici Hrvatskoj koje je provedeno 2011. godine. Rezultati su pokazali da je 16% ispitanika u dobi između 15 i 64 godine bar jednom u životu konzumiralo neku ilegalnu drogu. Najčešće korištena ilegalna droga i dalje je kanabis. U Republici Hrvatskoj je 15,6% odraslih osoba barem jednom u životu konzumiralo ovu drogu. Životne prevalencije uzimanja svih ostalih ilegalnih droga kod ispitanika u dobi između 15 i 64 godine znatno su niže od prevalencije kanabisa. Primjerice, životna prevalencija amfetamina iznosi 2,6%, ecstasya 2,5% i kokaina 2,3%. U Republici Hrvatskoj, kao i drugdje u Europi, najmanje se koristi heroin. Također, istraživanje uporabe droga u općoj populaciji Republike Hrvatske pokazalo je kako je 0,4% sudionika konzumiralo heroin barem jednom u životu.

Nadalje, prosječna uporaba kanabisa u 37 ESPAD⁴ zemalja iznosi 17%, dok u Hrvatskoj 18% sudionika (21% dječaka i 14% djevojčica) barem jednom u životu konzumiralo ovu drogu.

Iako je uporaba novih psihoaktivnih tvari koje imitiraju učinke ranije poznatih droga u porastu u cijeloj Europi, tek nekolicina zemalja uvrstila je ove tvari u populacijska istraživanja⁵. Podaci Flash Eurobarometar⁶ istraživanja Europske komisije na temu mladih ljudi i droga, koje je u lipnju 2014. provedeno u svim zemljama članicama Europske unije, pokazalo je kako je u Europskoj uniji 8% sudionika u dobi od 15 do 24 godine konzumiralo neku novu drogu, a isto je učinilo 7% sudionika u Republici Hrvatskoj.

⁴ Albanija, Belgija (Flandrija), Bosna i Hercegovina (Republika Srpska), Bugarska, Hrvatska, Cipar, Crna Gora, Češka Republika, Danska, Estonija, Farski otoci, Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Mađarska, Island, Irska, Otok Man, Italija, Latvija, Lihtenštajn, Litva, Malta, Moldavija, Monako, Norveška, Poljska, Portugal, Rumunjska, Ruska Federacija (Moskva), Srbija, Slovačka, Slovenija, Švedska, Ukrajina, Velika Britanija.

⁵ U drugom nacionalnom istraživanju zloruporabe sredstava ovisnosti u Republici Hrvatskoj, koje će tijekom 2015. provesti Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, uključena su pitanja i o uporabi novih psihoaktivnih tvari.

⁶ Flash Eurobarometar je *ad hoc* tematsko telefonsko intervjuiranje koje se provodi na zahtjev bilo koje službe Europske komisije. *Flash* istraživanja omogućuju brzo dobivanje uvida u određenu problematiku i fokusiranje na specifične ciljane skupine. Istraživanje o mladima i drogama provedeno je u lipnju 2014. i njime je obuhvaćeno 13 128 građana Europske unije starosti između 15 i 24 godine. Istraživanjem u Republici Hrvatskoj obuhvaćeno je 500 sudionika.

Štete uzrokovane uporabom droga i odgovori na tu problematiku

Prevenција uporabe droga i problema povezanih s drogama među mladima ključan je cilj politike i jedan od stupova Europske strategije o drogama za 2013. – 2020. Prevencijom zlouporabe droga obuhvaćen je širok spektar pristupa. Tijekom proteklog desetljeća povećala se dostupnost standarda kvalitete koji omogućavaju potporu provedbi intervencija i najboljih praksi. U okviru projekta Europski standardi kvalitete za prevenciju zlouporabe droga (eng. *European Drug Prevention Quality Standards - EDPQS*) pruža se niz alata za potporu u provedbi standarda u ovom području. Republika Hrvatska je implementirala dio alata koji su nastali u okviru druge faze projekta, a koji su korišteni u naporima oko unaprjeđenja kvalitete programa prevencije ovisnosti u Republici Hrvatskoj. Naime, u razdoblju između 2011.-2014. godine Ured je u suradnji s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom i organizacijama civilnog društva provodio (neformalni) projekt Unaprjeđenja kvalitete programa prevencije ovisnosti, u okviru kojeg su financirani projekti koji zadovoljavaju minimalne standarde kvalitete. Nadalje, kako bi se izbjeglo višestruko financiranje istih aktivnosti, 2014. je proveden objedinjeni natječaj u kojem su uz Ured sudjelovali Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo socijalne politike i mladih. Suradnja Ureda i Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta te nevladinih organizacija koje se bave prevencijom ovisnosti je jedinstven primjer napora na promicanju kvalitetnih programa prevencije ovisnosti o drogama u Europskoj uniji u kojima su paralelno korišteni pristupi „odozgo prema dolje“ i „odozdo prema gore“ te je kao primjer dobre prakse prepoznata od strane *European Prevention Standards Partnership* (više informacija dostupno na: <http://prevention-standards.eu/croatia/>).

Procjenjuje se da je u Europskoj uniji tijekom 2014. godine u programima liječenja ovisnosti o drogama sudjelovalo 1,2 milijuna osoba (1,5 milijuna uključujući Norvešku i Tursku). Konzumenti opijata čine najveću skupinu koja se podvrgava specijaliziranom liječenju u Europi. Konzumenti kanabisa i kokaina čine drugu i treću najveću skupinu korisnika takvih usluga. Većina liječenja ovisnosti o drogama u Europi provodi se u izvanbolničkom okružju, sa specijaliziranim izvanbolničkim centrima kao najvećim pružateljima usluga u smislu broja konzumenata droga do kojih dopiru. Centri za opću zdravstvenu skrb drugi su najveći pružatelji takvih usluga.

U 2014. godini, u Republici Hrvatskoj je ukupno u zdravstvenom sustavu bilo liječeno 7.812 osoba od čega je 565 bilo liječeno bolnički, dok je u izvanbolničkom tretmanu službi za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje bilo 7 246 ili 92,7% svih liječenih osoba. Udio opijatskih ovisnika u ukupnom broju liječenih je sličan kao i prijašnjih godina i iznosi 79,9%. Prema glavnom sredstvu kod opijatskih ovisnika prevladava ovisnost o heroinu (5.933 osobe ili 95,1% svih opijatskih ovisnika) dok kod neopijatskih ovisnika prevladava ovisnost o kanabisu (1.103 osobe ili 70,2%). Slično kao i godinu prije, novih ovisnika u tretmanu je 1.055 što je udio od 13,5% od ukupnog broja liječenih.⁷

Zamjensko liječenje koje se obično kombinira s psihosocijalnim intervencijama najčešći je oblik liječenja ovisnosti o opijatima. Metadon je u Europskoj uniji najčešće propisivan lijek u zamjenskom liječenju ovisnosti o opijatima, a uzima ga više od dvije trećine (70 %) osoba koje sudjeluju u zamjenskom liječenju. Približno 645 000 konzumenata opijata uključilo se zamjenskom liječenju u Europskoj uniji tijekom 2014. godine (683 000 uključujući Norvešku i Tursku), a od 2010. godine bilježi se silazni trend za oko 50 000 konzumenata. Od 185 000 konzumenata koji kao primarnu drogu navode opijate, a koji su započeli specijalizirano

⁷ Katalinić D., Huskić A., (2015.). Izvješće o osobama liječenim zbog zlouporabe psihoaktivnih droga u Hrvatskoj u 2014. godini, Zagreb. Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Dostupno na www.hzjz.hr

liječenje u Europi, njih 34 000 započelo je liječenje prvi put. Broj novih konzumenata heroina u Europi više se nego prepolovio, od 59 000 u 2007. godini, kada su činili 36 % novih konzumenata, na 24 000 u 2013. godini (17 % novih konzumenata).

Uporaba droga jedan je od glavnih uzroka smrtnosti koja se može izbjeći među mladima u Europi, kako izravno predoziranje, tako i bolestima povezanim s drogom te nesrećama, nasiljem i samoubojstvom. Većina studija o skupinama problematičnih konzumenata droga pokazuje stopu smrtnosti u rasponu 1–2 % godišnje. Povećana smrtnost među konzumentima opijata prije svega se odnosi na predoziranje. Procjenjuje se da se u 2014. godini u Europskoj uniji dogodilo najmanje 6 800 smrtnih slučajeva uzrokovanih predoziranje, od čega je u Hrvatskoj zabilježeno 49 slučajeva.

Obzirom da smanjenje predoziranja i drugih smrtnih slučajeva povezanih s uporabom droga i dalje predstavlja glavni izazov za javno-zdravstvenu politiku u Europi, u okviru novih smjernica Svjetske zdravstvene organizacije preporučuje se da bi osobe koje bi mogle svjedočiti predoziranju trebale imati pristup naloksonu i dobiti upute o njegovoj primjeni kako bi ga mogle upotrijebiti kao hitnu pomoć u slučajevima za koje se sumnja da su uzrokovani predoziranje opijatima.

Ovisnici o drogama po prirodi svoje bolesti spadaju u rizičnu skupinu zbog opasnosti od prijenosa i obolijevanja od zaraznih bolesti kao što su HIV, hepatitis B i hepatitis C. U tom kontekstu potrebno je naglasiti kako među intravenoznim korisnicima droga opada broj novih slučajeva HIV-a. Nadalje, podaci pokazuju kako je u Hrvatskoj udio ovisnika zaraženih HIV-om vrlo nizak i stabilan kao i prijašnjih godina, a u 2014. zabilježen je i dodatan pad (0,2% u odnosu na 0,3% u 2013. te 0,5% u 2012. godini).

Među zatvorenicima bilježe se više stope uporabe droga tijekom života nego među općom populacijom te štetniji obrasci uporabe, što se pokazalo nedavnim studijama u kojima se navodi da je u Europi između 6 % i 48 % zatvorenika u nekom trenutku intravenozno upotrijebilo drogu.

U Republici Hrvatskoj je tijekom 2014. godine u zatvorskom sustavu boravilo ukupno 1.749 (2013.:1.958) zatvorenika ovisnika o drogama što čini 12,9% ukupne zatvoreničke populacije u toj godini. U 2013. u zatvorskom sustavu boravilo je više zatvorenika ovisnika (1.958), dok je udio ovisnika među svim zatvorenicima bio gotovo na jednakoj razini (12,4%). U ukupnoj populaciji ovisnika o drogama u zatvorskom sustavu tijekom 2014. godine, kao i prethodnih godina, najzastupljenija je bila ovisnost o opijatima s 40,7% te ovisnost o više droga s 32,4%..